

Elektrolýza

Kubašta Tomáš

UČO: 505 865

Ale nejdřív něco pro zopakování

Jaké částice se přenáší mezi atomy prvků během chemické reakce?

Elektrony

K jakému ději dochází při oxidaci?

Ke snížení počtu elektronů.

K jakému ději dochází při redukci?

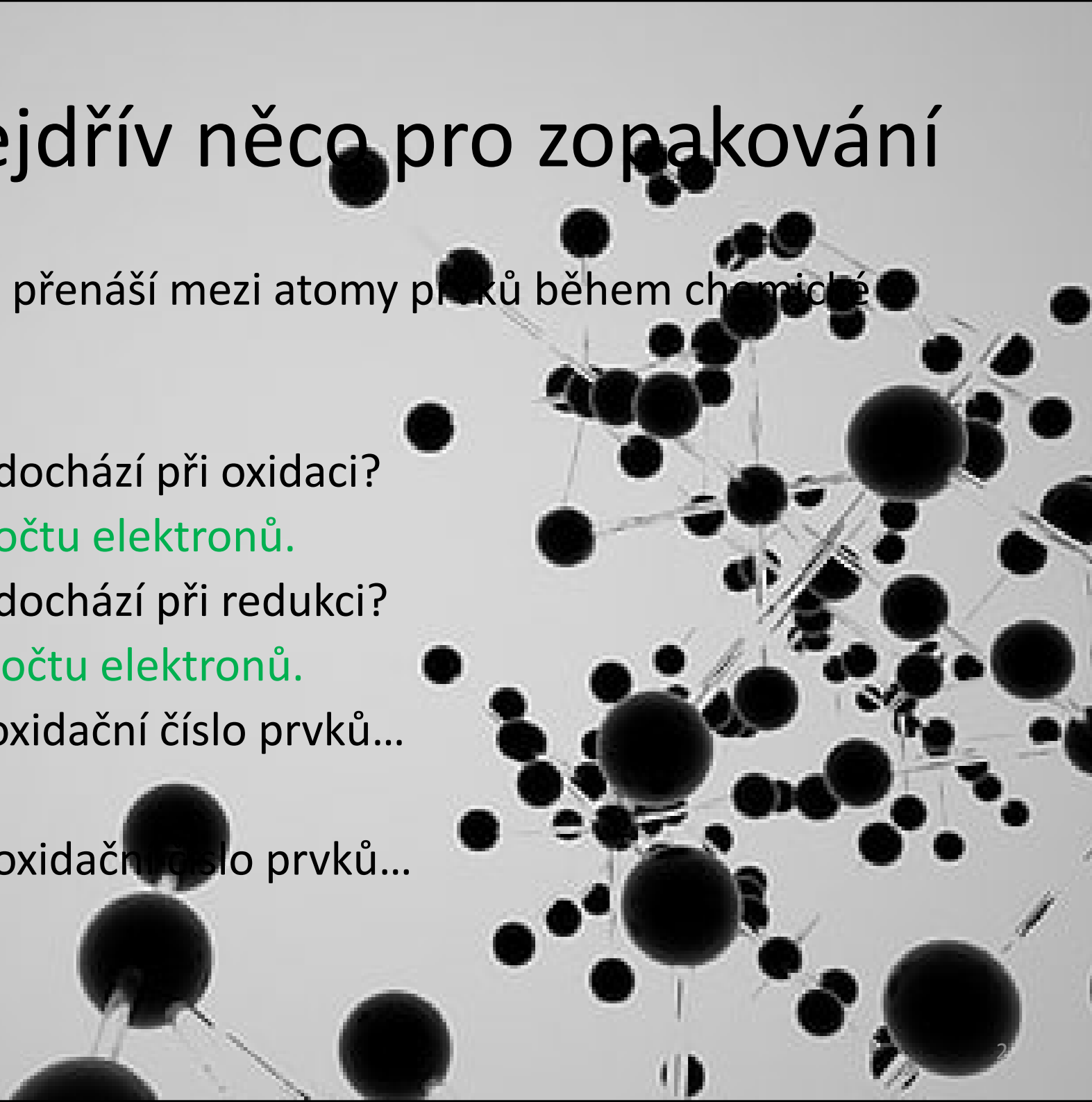
Ke zvýšení počtu elektronů.

Při oxidaci se oxidační číslo prvků...

...zvýšuje.

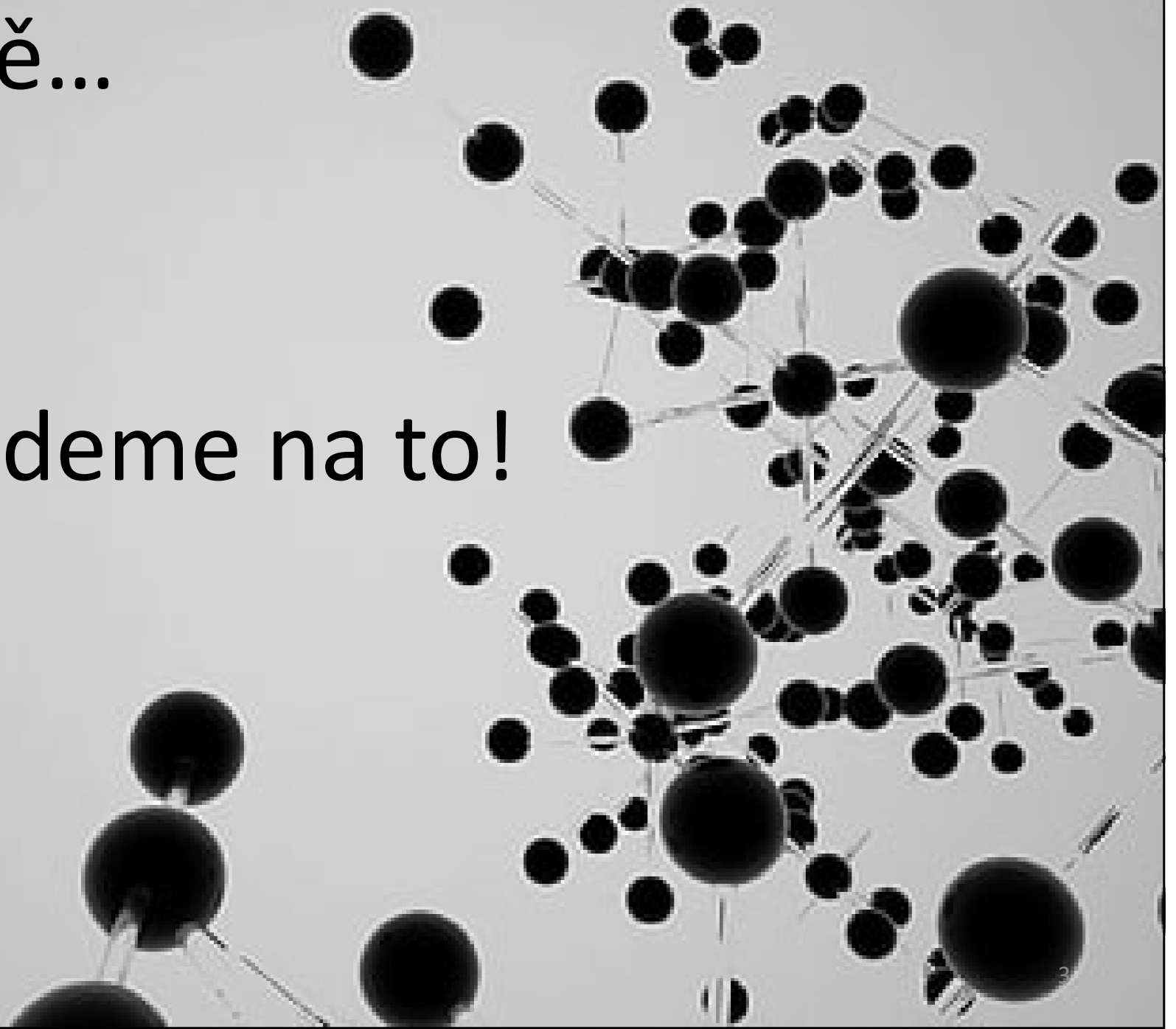
Při redukci se oxidační číslo prvků...

...snižuje.

Výborně...

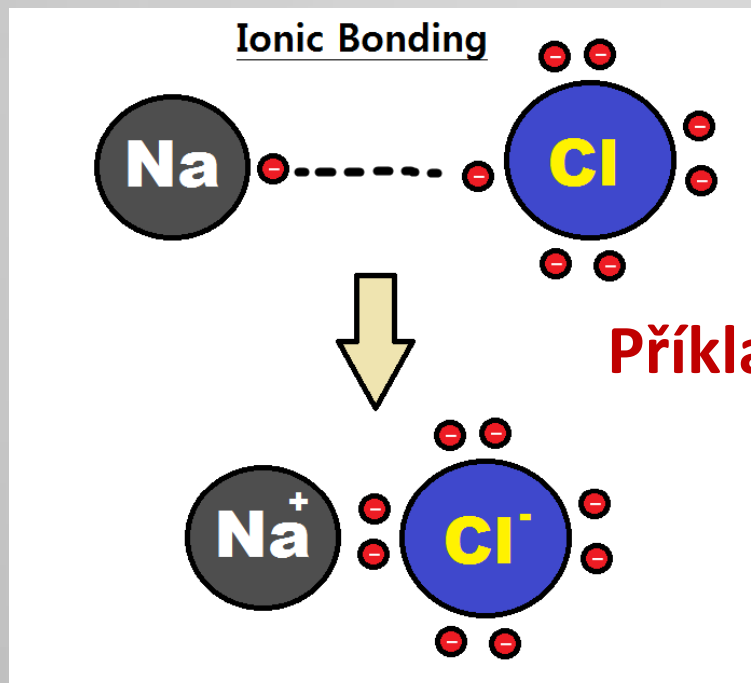
... tak jdeme na to!

Co se děje v roztoku?

Chemické látky s **polárními** nebo **iontovými vazbami** se v roztoku štěpí na ionty.

Výsledkem je schopnost vést elektrický proud!

Příklad sloučeniny s iontovou vazbou

Pojďme si říct pár snadných pojmů...

Roztoky kyselin, hydroxidů či solí, které vedou elektrický proud nazýváme. ... **elektrolyty.**

Co si myslíte, že způsobuje **vodivost** elektrolytu?
Jsou to ionty, které vznikají při elektrolytické disociaci.

Připomeňme si, co to ta disociace je?
Je to proces, při němž se štěpí molekuly sloučenin na ionty.

Takže elektrolýza je..

= děj, při kterém je pohyb iontů směřněn **stejnoseměrným elektrickým proudem** a tyto ionty poté putují k elektrodám, na kterých poté dochází k chemickým reakcím

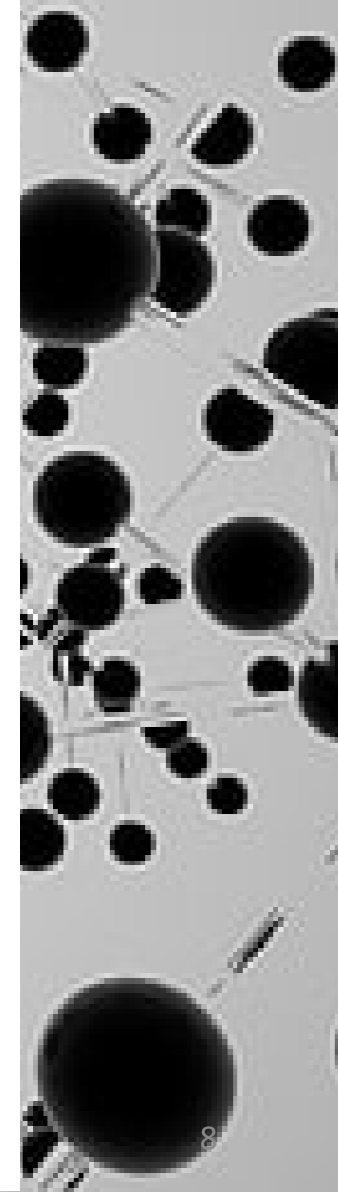
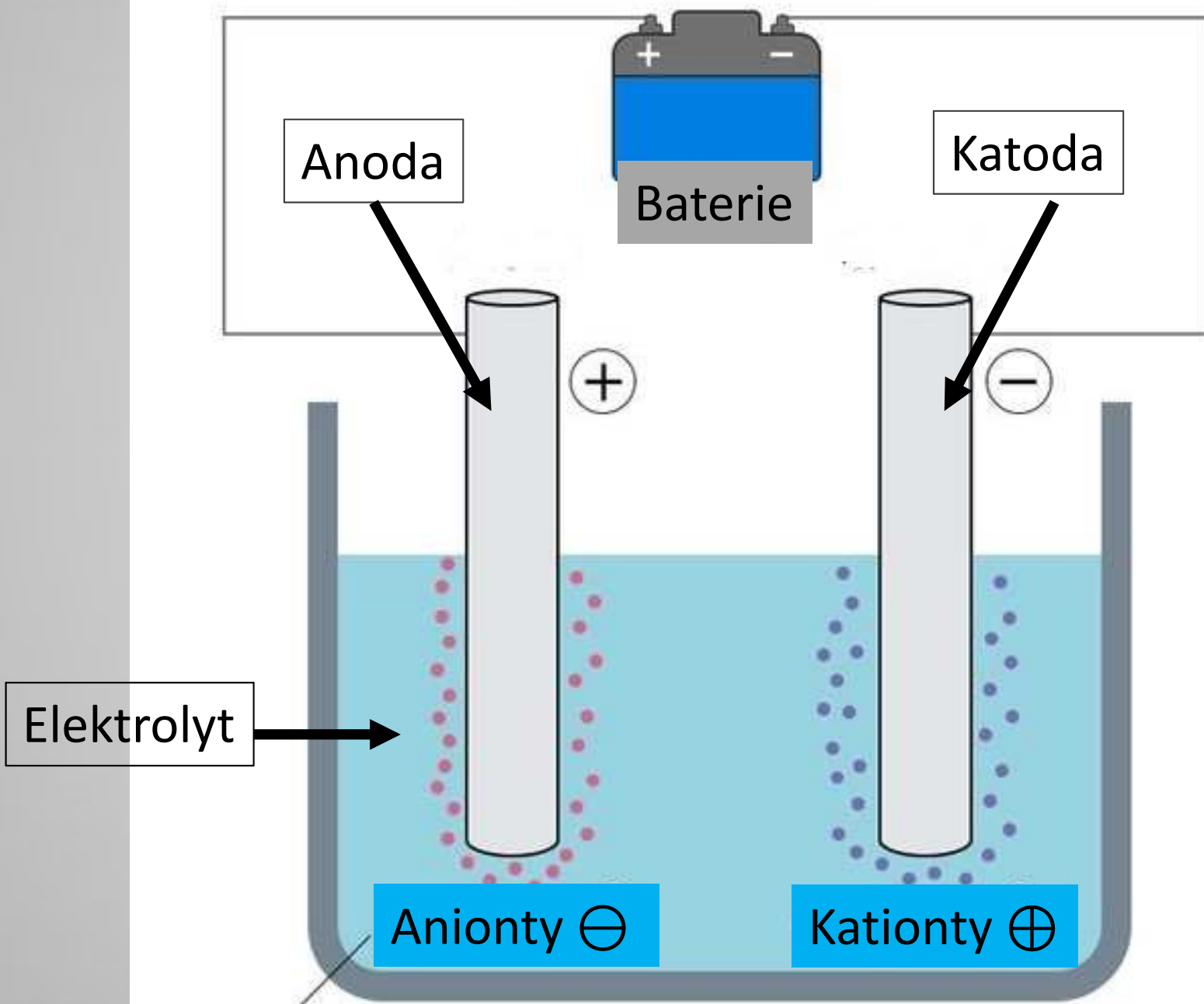
Jednoduchý příklad zdroje stejnosměrného proudu

Ale jak to vlastně vypadá ... ?

ELEKTROLÝZA

K jakým reakcím tam vlastně dochází?

KATODA

= je záporná elektroda

- jsou k ní přitahovány kladně nabité ionty – **kationty** a ty pak **přijímají** e^- ze záporné elektrody $\rightarrow$ dochází k redukci

ANODA

= je kladná elektroda

– jsou k ní přitahovány záporně nabité ionty – **anionty** a ty pak **odevzdávají** e^- anodě $\rightarrow$ dochází tedy k oxidaci

K čemu nám to v praxi je?

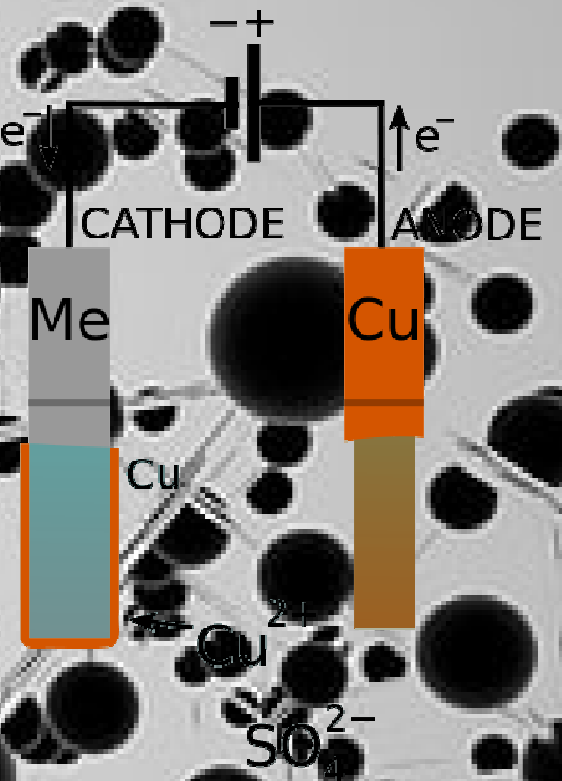
1. výroba kovů (Al, Na, Mg)

2. galvanické pokovování

- to je pokrývání předmětů vrstvou kovu

Patří sem pochromování, niklování, zlacení nebo pokrytí mědí.

A takto vypadá schéma galvanického pokovování

3. elektrolytické čištění kovů (Cu, Ni, Zn)

Ale to ještě není všechno!

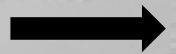
Víte, co je to GALVANICKÝ ČLÁNEK?

Je to vlastně...

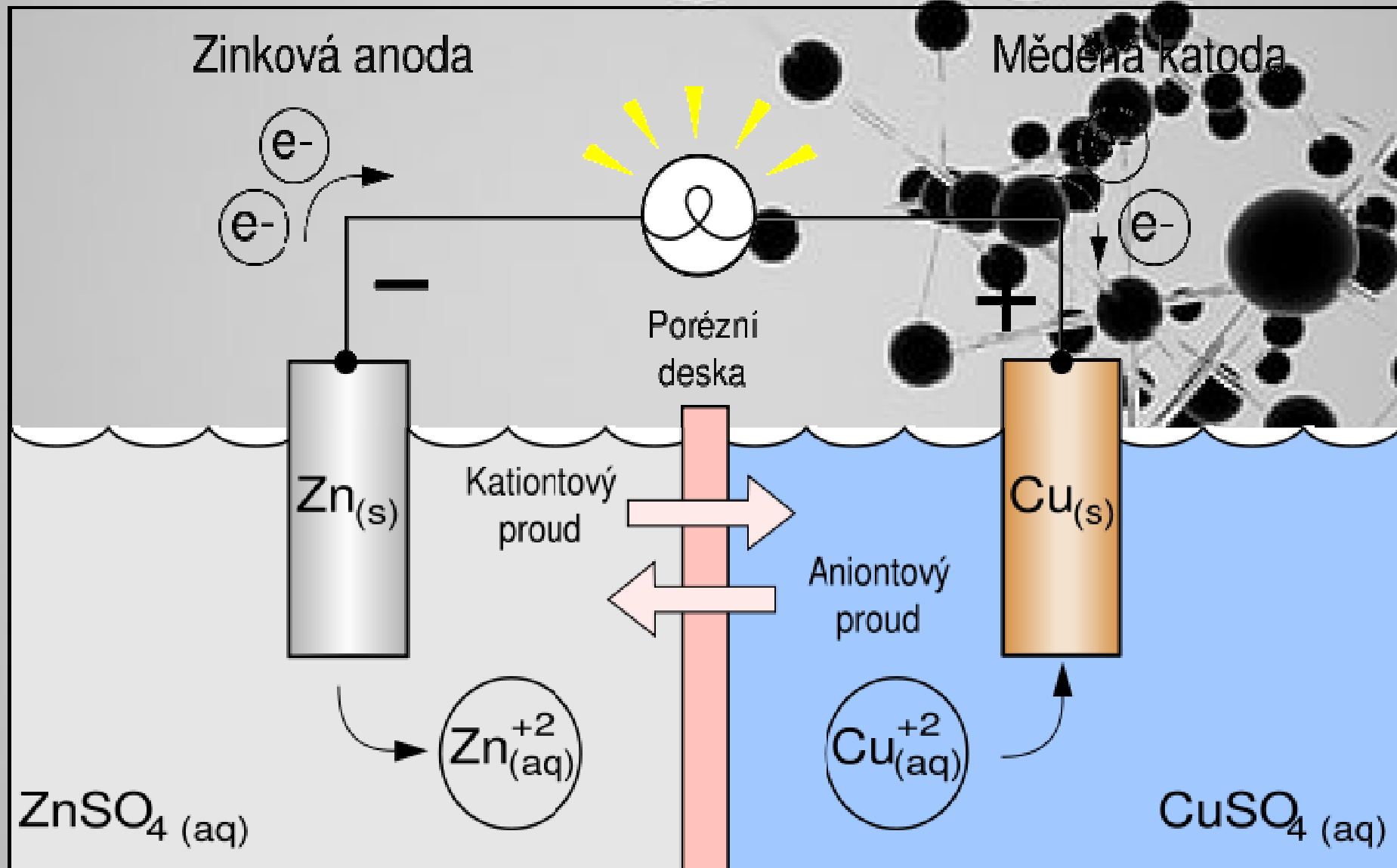
Zdroj, ze kterého se na základě **redoxní reakce** získává elektrický proud. I on se skládá ze dvou elektrod. Jedna je ze **zinku** a druhá z **mědi**.

Mezi nimi vzniká napětí, které se dá dokázat připojením **spotřebiče**.

A TAKHLE TO ZJEDNODUŠENĚ VYVODĚNÍ :-D

Galvanický článek

No a k čemu nám to v životě je?

Slouží jako **zdroje elektrické energi**
v jednoduchých el.
spotřebičích jako jsou baterky,
hodinky, mobilní telefony či
notebooky.

Mohou být také použity jako
záložní zdroje při přerušení
dodávky el. energie ze sítě
(akumulátory).

Types of Batteries

Lead-acid Battery

Alkaline Battery

Sealed Lead-acid

Ni-MH Battery

Ni-Cd Battery

Coin Battery

Lithium-Ion Battery

Zinc-Air Battery

Zinc Carbon Battery

Dělení galvanických článků

Primární

Po vybití už se **nedají** opět nabít!

Řadíme sem tzv. suchý článek

Sekundární

= **akumulátory.**

Po vybití se **dají** opět nabít!

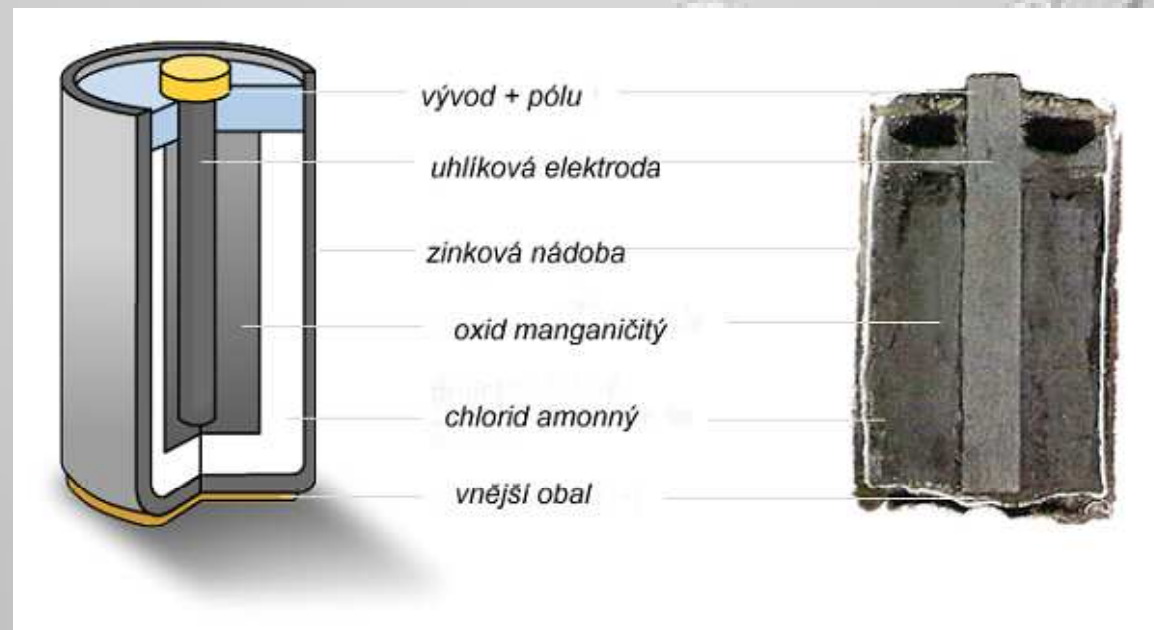
Patří sem olověný akumulátor automobilů.

Suchý článek

Je to nejznámější galvanický článek.

Kladná elektroda je z uhlíkové tyčinky a záporná je tvořena zinkovým obalem, v němž je směs oxidu manganičitého a chloridu amonného.

Tento článek se po určité době vyčerpává.

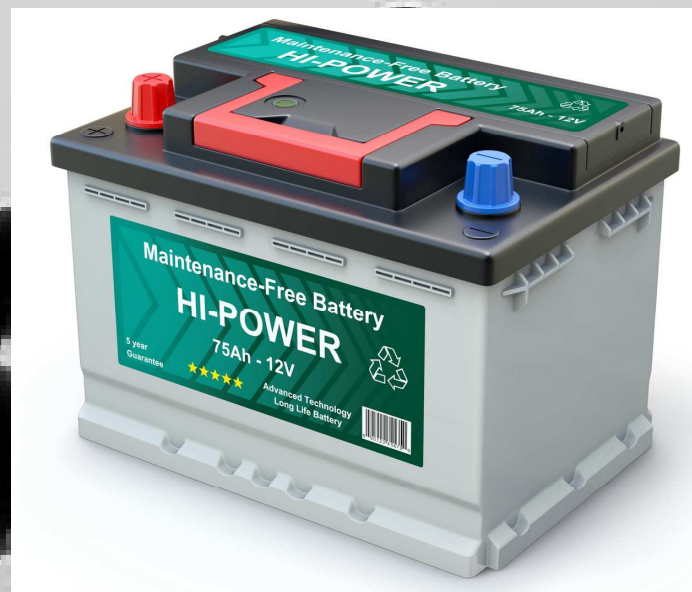

Olověný akumulátor

Při nabíjení v nich probíhá **přeměna elektrické energie na energii chemickou.**

A když se vybijí, přeměňuje se v nich chemická energie díky redoxním reakcím zpět na energii elektrickou.

Najdeme je **v autech**, kde nám slouží ke spouštění spalovacích motorů.

Opakování na závěr

- Co je to elektrolýza? **Je to děj, při kterém jsou ionty v roztoku nebo tavenině rozděleny stejnosměrným elektrickým proudem.**
- Jaké dvě katody rozlišujeme a jaké ionty vzniká při tavenině? **Anoda – anionty, katoda - kationty**
- Proč nemůžu elektrolýzou roztoku vyrobit kovy, které reagují s vodou? **Protože by došlo k reakci těchto kovů s vodou.**
- K čemu se elektrolýza používá v praxi? **Galvanické pokovování, elektrolytické čištění kovů, výroba kovů.**
- K čemu slouží galvanický článek? **Jako zdroj elektrické energie.**
- Jaké dva druhy galvanických článků rozlišujeme? **Suchý článek a olověný akumulátor**

To je vše...
Že to nebolelo?

DĚKUJI ZA POZORNOS

Zdroje

Knihy:

PLUCKOVÁ, Irena, Jiří ŠIBOR a Josef MACH. *Chemie, úvod do obecné a organické chemie, biochemie a dalších chemických oborů*. 6. Brno: NOVÁ ŠKOLA, 2021. ISBN 978-80-7600-224-1.

Beneš Pavel, Pumpr Václav, Banýr Jiří. *Základy chemie 2 - učebnice*. Praha : Fortuna, 2004. ISBN 80-7341-748-1

Internetové zdroje:

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.wallpaperflare.com%2Fwallpapers-ions-electrons-large-group-of-objects-studio-shot-wallpaper-hkkfi&psig=AOvVaw024_TiZLFDrsVulQbPFsu7&ust=1713371185231000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBAQjRxFwoTCNirIp-Tx4UDFQAAAAAdAAAAABAE (16.4.2024)

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.wikiskripta.eu%2Fw%2Ftypy_vazeb_mezí_atomy&psig=AOvVaw0z4KellssaskV-8w5A6WZWP&ust=1713376533458000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBAQjRxFwoTCjEY6nx4UDFQAAAAAdAAAAABAJ (16.4.2024)

<https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.emat.cz%2Fgp-312g-greencell-plocha-baterie-3r12-4-5v-1ks&psig=AOvVaw1oS0G3UdIX-Pk92F8adBzK&ust=1713377580408000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBAQjRxFwoTCjEY6nx4UDFQAAAAAdAAAAABAE> (16.4.2024)

<https://cz.pinterest.com/pin/692921092697822628/> (17.4.2024)

<https://cz.pinterest.com/pin/626000416975401474/> (17.4.2024)

<https://cz.pinterest.com/pin/154529830956847951/> (17.4.2024)

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.nazelendy.cz%2Ftechnologie-1%2Fbaterie-a-akumulatory-v-domacnosti-technologie-baterii.aspx&psig=AOvVaw0XGLSTUBkf97O7cb9uPJau&ust=1713456105611000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBAQjRxFwoTCPcGvsbPyYUDFQAAAAAdAAAAABAI> (17.4.2024)

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fm.tzb-info.cz%2Fanimulace-elektřiny%2F16%2Fpokročile-technologie-olovených-akumulátorů-gel-a-agm&psig=AOvVaw2qLixrTHVUuSAPQXBYU643&ust=171345670111000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBAQjRxFwoTCLCcmPHQyYUDFQAAAAAdAAAAABAX> (17.4.2024)